

Česká televize
Kavčí hory
140 70 Praha 4

Ústí nad Labem 24. 5. 2018

Věc:

Prohlášení Asociace pracovníků intervenčních center ČR, z. s. k pořadu ČT – Otisky doby

Vážená paní, vážený pane,

dne 16. 5. 2018 odvysílala Vaše televize další díl pořadu Otisky doby, který byl věnován tématu domácí násilí. Jménem Asociace pracovníků intervenčních center ČR, sdružující poskytovatele specializované sociální služby pro osoby ohrožené domácím násilím, si dovoluji reagovat na průběh a především závěry, které tento pořad přinesl.

Pořad (téma) byl postaven na výpovědích tří žen, jejich sdělení vyznívala v tom smyslu, že jim nebyla nabídnuta pomoc ze strany státu. Následná diskuze s hosty (odborníky) byla moderátorkou vedena v duchu, že Česká republika není připravena a neklade důraz na řešení této závažné problematiky, že stát nemá k dispozici nástroje, kterými by účinně pomáhal obětem domácího násilí.

Ráda bych uvedla na pravou míru, že Česká republika má, a to již od 1. 1. 2007, účinné nástroje pro zajištění odborné pomoci osobám ohroženým domácím násilím, která je postavena na provázanosti a spolupráci především tří základních pilířů, a to Policie ČR, intervenčních center a okresních soudů.

Tuto odbornou pomoc garantuje i legislativa: Zákon na ochranu před domácím násilím (č. 135/2006 Sb.), Zákon o Policii ČR (č. 273/2008 Sb.), Zákon o sociálních službách (č. 108/2006 Sb.), Zákon o zvláštních řízeních soudních (č. 292/2013 Sb.), dále pak Zákon o obětech (č. 45/2013, Sb.), Zákon o sociálně - právní ochraně dětí (č. 359/1999, Sb.), Občanský zákoník (č. 89/2012, Sb.) apod.

Je zde také významný a účinný nástroj v rukou *Policie ČR*, a to institut vykázání, kterým policisté mohou bezodkladně zajistit bezpečí osobám ohroženým domácím násilím a to tak, že mohou vykázat násilnou osobu ze společného obydlí. Na institut vykázání navazuje pomoc *intervenčních center*, speciálních pracovišť, která

tvoří jedinečnou síť krizové pomoci pro osoby ohrožené domácím násilím v ČR. V každém kraji ČR je zpravidla jedno intervenční centrum s detašovanými nebo kontaktními pracovišti, které nabízí pomoc osobám ohroženým, a to v rámci ambulantní nebo terénní formy (s možností výjezdu k ohroženým osobám do jejich prostředí, na dohodnuté místo, do nemocnice v případě hospitalizace po fyzickém útoku a pod.). Intervenční centra rovněž ze zákona koordinují činnost a spolupráci dalších institucí a organizací řešící tuto problematiku na místních úrovních.

Je zde také institut předběžného opatření ve věci ochrany před domácím násilím, který spadá do kompetence *okresních soudů*, soud tak může zajistit ochranu před násilnou osobou, a to jako možnost prodloužení lhůty policejního vykázaní, nebo jako samostatnou ochranu i bez policejního podnětu.

Ze statistik Asociace vyplývá, že v období 2007 – 2017 bylo v ČR realizováno 12 940 případů vykázaní násilné osoby ze společného obydlí. Intervenční centra, která ze zákona navazují na činnost policie, v případech vykázaní v období 2014 – 2017 poskytla pomoc v 8 536 osobám ohroženým domácím násilím a ve stejném období pak 21 412 osobám ohroženým, které se na intervenční centra obrátily na základě vlastního rozhodnutí řešit problém s domácím násilím.

V neposlední řadě je v každém kraji zavedena síť služeb, které svým zaměřením pomáhají osobám ohroženým domácím násilím, jako např. krizová centra, poradny pro oběti trestných činů, občanské poradny, linky důvěry, azylové domy, terapeutické programy pro aktéry domácího násilí, rodinné poradny a mnoho dalších.

I přesto, že tato odborná pomoc ze strany státu v ČR od roku 2007 funguje a je i ze strany MPSV financována, kompetentní instituce se snaží i nadále dosavadní praxi zlepšovat a zkvalitňovat. Např. Asociace byla v minulosti nositelem celorepublikového projektu, který byl zaměřen na zavedení specializací na problematiku domácího násilí v řadách kompetentních institucí, kdy Policie ČR a okresní státní zastupitelství již tyto specializace zavedly, aktuálně probíhají jednání s ohledem na zavedení specializací v řadách pracovníků Orgánu sociálně právní ochrany dětí. Dále v ČR existují dva speciální policejní týmy, které jsou nastaveny přímo na pomoc osobám ohroženým domácím násilím (Brno, Ostrava). Domácí násilí je stěžejním tématem také Výboru Úřadu vlády ČR, jejímiž členy jsou zástupci ministerstev (MPSV ČR, MV ČR, MZ ČR), neziskových organizací zabývajících se problematikou domácího násilí, genderově podmíněného násilí a násilím páchaným na dětech, do Výboru jsou přizýváni odborníci na tuto problematiku. Jedním z výstupů je Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí, aktuálně na léta 2015 – 2018, ve kterém je definován dostatek opatření, která aktivně řeší fenomén domácího násilí, pojmenovává případná bílá místa a doporučuje státním i nestátním institucím účinné kroky k jejich odstranění. Dále je připravována novela Zákona o sociálních službách, kdy jednou z priorit je rozšíření pomoci v případech domácího násilí na všechny aktéry domácího násilí apod.

Je tedy zjevné, že ČR věnuje tématu domácího násilí dlouhodobě velkou pozornost, kdy do řešení problematiky jsou zapojeny veškeré kompetentní státní instituce, např. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo vnitra ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR, Policejní prezidium ČR, kdy existuje státem garantovaný systém odborné pomoci osobám ohroženým, taktéž síť sociálních služeb a organizací.

Na základě výše zmiňovaných faktů je pro nás nepochopitelné, že autoři pořadu neměli povědomí o takto již dlouhodobě nastavené a fungující odborné pomoci v ČR, jejich dalších formách a aktivitách, které se významnou a pozitivní měrou podílí na řešení problematiky domácího násilí. Pořad byl zaměřen pouze na týrané ženy, kdy nezazněla ani zmínka o týraných mužích, dětech, seniorech. Ani výběr diskutujících v pořadu nepřispěl, bohužel, k reálnému a věrohodnému zprostředkování tématu, ba naopak. Celá diskuze a závěrečné výstupy pořadu připomínaly debaty, které byly realizovány před patnácti lety, kdy se dotyčné změny a návrhy současné odborné pomoci v případech domácího násilí teprve připravovaly a nastavovaly. A o to více nepochopitelné, že se ČT1 v roce 2016 podílela na mediální kampani Mlčení bolí k projektu Asociace se zaměřením na zavedení profesních specializací na problematiku domácího násilí v ČR, taktéž se podílela na tvorbě a vzniku kvalitního dokumentu Z lásky nenávisť I a II, který byl zaměřen na týrané ženy a týrané muže.

Je škoda, že autoři pořadu neoslovili skutečné kompetentní odborníky, příp. samotné osoby ohrožené, které s řešením/vyřešením problému domácího násilí mají pozitivní zkušenost, a dle oficiálních statistik (viz výše) jich není málo. Především z jejich úst mohla zaznít podpora a motivace pro ty, kteří s řešením takto závažného a citlivého problému „stále váhají“, ať už z jakýchkoli důvodů. Pořad tak naopak mohl mít významný dopad na laickou i odbornou veřejnost. Ale to asi, bohužel, nebylo cílem pořadu.

Jsme přesvědčeny, že tak, jak byl pořad koncipován, vyzněl velmi negativně. A to nejen vůči institucím státním i nestátním, bez ohledu na jejich aktivitu a pomoc osobám ohroženým domácím násilím v jejich každodenní praxi, ale **především vůči potencionálním osobám ohroženým, kdy jejich mnohdy beznaděj v začarovaném kruhu domácího násilí byla posílena informacemi, že jim není pomoci, že nezbývá, než s dětmi odejít a zůstat na ulici. Takovéto řešení domácího násilí již dlouho dobu není v České republice realitou.**

Jako zástupci odborné veřejnosti se nemůžeme vzhledem k veřejnoprávnímu statusu České televize smířit s výstupy daného pořadu, které byly z našeho pohledu zavádějící a nepravdivé. Z tohoto důvodu Vás uctivě žádáme o vyjádření k tomuto Prohlášení.

Za Radu Asociace pracovníků intervenčních center ČR

Mgr. Martina Vojtíšková
předsedkyně

ASOCIACE
pracovníků intervenčních center ČR, z.s.
IČ: 227 22 378

PhDr. Lucie Paprsteinová
členka Rady

